

## Curriculum Vitae

**MARIA MOUMOULIDOU**

Email : [mmaria@psed.duth.gr](mailto:mmaria@psed.duth.gr)

Γνωστικό αντικείμενο: Σύγχρονη Διδακτική για την Προσχολική Εκπαίδευση

Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών

<http://epeep.psed.duth.gr>

**ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ**

Αλεξανδρούπολη, Λεωφόρος Μάκρης 68131 Grèce

---

### 1. Σπουδές

- 1980 Πτυχίο-Σχολή Νηπιαγωγών Καρδίτσας
- 1989 Πτυχίο-Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης
- 1990 Δίπλωμα-Παιδαγωγικό Ινστιτούτου Κύπρου
- 1990 Πτυχίο-Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
- 1993 DEA-Université de Caen-France (Sciences de l'Éducation)
- 2000 Thèse de doctorat-Université de Caen-France (Sciences de l'éducation)

### 2. Επαγγελματική εμπειρία

- 1980-1987 Νηπιαγωγός σε δημόσια νηπιαγωγεία
- 1990-1992 Πρακτική Άσκηση-ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- 1993-1998 Τμήματα Μητρικής Γλώσσας-Γαλλία
- 2000-2001 Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης
- 2001-2002 Διδάσκουσα ΠΔ 407/80-ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ
- 2001 Λέκτορας ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ
- 2007 Επίκουρη καθηγήτρια ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ
- 2010 Μονιμοποίηση ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ

### 3. Δημοσιεύσεις

#### 3.1. Βιβλία

1. **Μουμουλίδου, Μ.** (Μετάφραση-Επίμετρο) (2005). *Η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου* προσαρμοσμένη για παιδιά από τη Ruth Rocha και τον Otavio Roth. Αθήνα: Μεταίχιμο.
2. **Μουμουλίδου, Μ.** (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
3. Θεοδώρου, Β., **Μουμουλίδου, Μ.**, Οικονομίδου, Σ. (επιμ.) (2006). *Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο*. Αθήνα: Αιγόκερως.
4. **Μουμουλίδου, Μ.**, Ρεκαλίδου, Γ. (επιμ.) (2010). *Μικρές ομάδες στην εκπαίδευση. Παιδαγωγικές, μαθησιακές, εμψυχωτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
5. **Μουμουλίδου, Μ.** (2015). *Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Gutenberg.
6. Marmoz, L., **Moumoulidou, M.**, Tsakiris, D., Stamelos, G. (éds) (2015). *La recherche en éducation dans un monde en crise. En Grèce et ailleurs*. Paris : L'Harmattan.

#### 3.2. Άρθρα σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές

1. **Moumoulidou, M.** (2004). "Le groupe, le groupe-classe et l'individu dans l'école maternelle grecque", *Carrefours de l'Éducation*, N° 17, pp. 161-176.
2. **Moumoulidou, M.** (2009). Les interactions sociales à l'école maternelle grecque. Approches didactique et pédagogique. *Carrefours de l'éducation*, N° 27, pp. 83-101.
3. Hadjileontiadou, S., & **Moumoulidou, M.** (2010). Facteurs influents sur les interactions collaboratives entre enfants d'âge préscolaire jouant les puzzles, médiatisées par l'ordinateur, *La recherche en éducation*, ISSN 1647-0117, N° 3, pp. 28-43, διαθέσιμο στο: <http://www.la-recherche-en-education>
4. **Moumoulidou, M.**, Sofou, E., & K. Chryssafidis. (2010). La pédagogie du projet à l'école maternelle grecque, *Carrefours de l'Éducation*, N°30, pp. 107-122.
5. Marmoz, L., **Moumoulidou, M.**, Stamelos, G., & Tsakiris, D. (2013). La recherche en éducation en temps de crise: l'exemple grec. *Revista de Pédagogie*. Anul LXI. NR. 2, pp. 7-21.
6. **Moumoulidou, M.**, Rekalidou, G. (2014). Le rôle de l'enseignant dans l'évaluation de l'enfant à l'école maternelle grecque. La perspective des programmes et des textes officiels (1980-2003). *Interrações*, v. 10, n°31. ISSN 1646-2335. <http://tinyurl.com/pxvhudl>

### **3.3. Άρθρα σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά με κριτές**

1. **Μουμουλίδου, Μ.** (2007). Μέθοδοι και γνώσεις. Το παράδειγμα του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο. *Επιστήμες της Εκπαίδευσης*, Ν°2, σσ. 89-103.
2. **Μουμουλίδου, Μ.** (2012). Η έρευνα στην Ελλάδα για τη μάθηση και τη διδασκαλία στο νηπιαγωγείο (1982-2012): από τις υποδείξεις στις αποδείξεις. *Επιστήμες της Εκπαίδευσης*, Ν°4, σσ. 53-92.
3. **Μουμουλίδου, Μ.** (2013). Ποια περιεχόμενα και ποιες γνώσεις θρησκευτικής διδασκαλίας στα προγράμματα και τα επίσημα κείμενα για το ελληνικό νηπιαγωγείο; Μια διδακτική προσέγγιση. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Ν°13. <http://www.omep.gr>
4. Ρεκαλίδου Γ., Καραδημητρίου Κ., **Μουμουλίδου Μ.** (2014). Εφαρμογή του Lesson Study με φοιτητές. Συνεργασία, αναστοχασμός και ανατροφοδότηση. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 1<sup>ο</sup> Ειδικό τεύχος, σσ. 7-31. <http://ereunastinekpaideusi.gr/>

### **3.4. Άρθρα σε ελληνικά και διεθνή επαγγελματικά περιοδικά**

1. Μουμουλίδου, Μ. (1996-97). Quelle architecture pour quelle pédagogie? L'exemple de la pédagogie ouverte. *Éducation Infantine*. Ν°990, pp. 69-71.
2. Μουμουλίδου, Μ. (1997-98). Le grec moderne en maternelle. *Éducation Infantine*, Ν°995, pp. 66-67.
3. Μουμουλίδου, Μ. (2001). Θεωρητικό πλαίσιο και παιδαγωγικές πρακτικές του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος του Νηπιαγωγείου. *Η Λέσχη των Εκπαιδευτικών*, Ν°26, σσ. 34-37.
4. Μουμουλίδου, Μ. (2003). Ο χώρος και η οργάνωσή του στο νηπιαγωγείο", *Ανοιχτό Σχολείο*, Ν°86, σσ. 25-29.
5. Μουμουλίδου, Μ. (2005). "Ο χώρος του νηπιαγωγείου, εργαλείο παιδαγωγικής πράξης. Η περίπτωση της παιδαγωγικής του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης", *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, Ν°45, σσ. 82-89.

### **3.5. Άρθρα/κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους**

1. Μουμουλίδου, Μ. (2006). «Η παιδική ηλικία πάει σχολείο. Παιδαγωγικές πρακτικές και διαφυγές», στο Θεοδώρου, Β., **Μουμουλίδου, Μ.**, Οικονομίδου, Α. (επιμ.). *Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο*, Αθήνα: Αιγόκερως, 2006, 230-244.
2. Θεοδώρου, Β., **Μουμουλίδου, Μ.**, Οικονομίδου, Α. (2006). Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο, στο Β. Θεοδώρου, **Μ.**

**Μουμουλίδου, Α.** Οικονομίδου (επιμ.). *Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο*, Αθήνα: Αιγόκερως, 7-26.

3. **Μουμουλίδου, Μ.,** Χατζηλεοντιάδου, Σ. (2010). Η επίδραση της παρέμβασης του εκπαιδευτικού στις διαμεσολαβούμενες από Η/Υ συνεργατικές αλληλεπιδράσεις παιδιών προσχολικής ηλικίας, στο Γερμανός, Δ., Κανατσούλη, Μ. (2010). *Σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις στην προσχολική και την πρώτη σχολική εκπαίδευση*, ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 101-122.
4. **Μουμουλίδου, Μ.** (2010). Η εργασία σε μικρές ομάδες και οι πολλαπλές της προσεγγίσεις στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, στο **Μ. Μουμουλίδου**, Γ. Ρεκαλίδου (επιμ.). *Μικρές Ομάδες στην Εκπαίδευση. Παιδαγωγικές, μαθησιακές, εμψυχωτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα : Gutenberg, 89-108.
5. Μουμουλίδου, Μ. (2010). Η εργασία σε μικρές ομάδες στο νηπιαγωγείο. Μια πρώτη αποτύπωση της εφαρμογής της στα νηπιαγωγεία του νομού Έβρου, στο **Μ. Μουμουλίδου**, Γ. Ρεκαλίδου (επιμ.). *Μικρές Ομάδες στην Εκπαίδευση. Παιδαγωγικές, μαθησιακές, εμψυχωτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα : Gutenberg, 147-165.
6. Λουκούμη, Μ., **Μουμουλίδου, Μ.** (2010). Παίζοντας σε ένα νοσοκομείο: ανάπτυξη του σχεδίου "Τα παιδιά παίζουν", στο Ρεκαλίδου, Γ., Σφυρόερα, Μ., (επιμ.). *Εμψυχώσεις σε ομάδες παιδιών, σχεδιασμοί και εμπειρίες*, Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, «Κοινωνικο-πολιτισμική διδασκαλία και εκπαίδευση εμψυχωτών», ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ, 58-81.
7. Ρεκαλίδου Γ., **Μουμουλίδου Μ.**, Καραδημητρίου Κ., Μαυρομάτης Γ., & Σάλμοντ, Ε. (2013). Πιλοτική εφαρμογή του μοντέλου Lesson Study στο Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης του ΤΕΕΠΗ – ΔΠΘ. Στο Ανδρούσου Αλ., & Αυγητίδου Σ., (επιμ.). *Η πρακτική άσκηση στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: Ερευνητικές προσεγγίσεις*. Συλλογικός τόμος Δικτύου Πρακτικών Ασκήσεων Τμημάτων Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία/ΕΚΠΑ, σσ. 69-96. <http://www.ecd.uoa.gr>
8. Mouloulidou, M. (2015). Des aspects de la recherche en éducation en temps de crise : le cas de la Grèce. In Marmoz, L., **Mouloulidou, M.**, Tsakiris, D., Stamelos, G. (éds.). *La recherche en éducation dans un monde en crise en Grèce et ailleurs*. Paris : L'Harmattan, 193-200.

### **3.6. Άρθρα σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων με κριτές**

1. Mouloulidou, M. (1999). L'école maternelle grecque, in Douet, M. (éds). *Actes du colloque des Jeunes Chercheurs en Sciences de l'éducation. Juin 1997/Caen, AJCSE*, pp. 305-317.
2. Mouloulidou, M. (2000). Différenciation et uniformisation de l'enseignement préscolaire grec au XIXème et au début du XXème siècles, in Lisbonne, Estrela, A., & Ferreira, J. (éds). *Diversité et différenciation en Pédagogie*, Congrès IX Association Francophone Internationale de Recherche Scientifique en Education (AFIRSE)-Section

Portugaise de l'AFIRSE/AIPELF, 18-20 novembre 1999, Dépôt légal n° 157436/00, pp. 543- 549.

3. Μουμουλίδου, Μ. (2002). Η «ηθικοποίηση» του λαού δια μέσου της προσχολικής εκπαίδευσης στο νηπιαγωγείο του 19ου αιώνα, στο Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Επίκαιρα Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, 1ο Επιστημονικό Συνέδριο Ιστορίας της Εκπαίδευσης, Πάτρα, 28-30/09/2000, Αθήνα: Gutenberg, σσ. 313-326.
4. Μουμουλίδου, Μ. Το παιδαγωγικό συμβόλαιο: διαπραγμάτευση και αμοιβαιότητα στο πλαίσιο μιας διαφοροποιημένης παιδαγωγικής, 1<sup>ο</sup> εκπαιδευτικό συνέδριο, Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ηπείρου: *Το Ελληνικό σχολείο και οι προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας*, Ιωάννινα, 12-14 Μαΐου 2006, σσ. 93-102 [http://srv-ipeir.pde.sch.gr/educonf/1/03\\_.pdf](http://srv-ipeir.pde.sch.gr/educonf/1/03_.pdf)
5. Μουμουλίδου Μ. (2010). Οι επιστήμες της εκπαίδευσης στην Ελλάδα σήμερα. Ερωτήματα και προβληματισμοί, *1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, ΕΚΠΑ/ΠΤΔΕ, Αθήνα, 28-31 Μαΐου 2009, Τόμος Α, Αθήνα: Σμυρνωτάκης, σσ. 100-108.
6. Moulidou, M. L'adoption et la mise en place des approches pédagogiques innovantes à l'école maternelle grecque: le cas de la pédagogie du projet, Congrès International de l'Université de Picardie Jules Verne (U.F.R de Philosophie, Sciences sociales et humaines, CLEA EA (4296), *L'école maternelle: une école de demain?*, Amiens, 15-16 juin 2010. [DVD]
7. Sofou, E., **Moulidou, M.** (2010). La construction de l'identité enseignante à travers les textes officiels pour l'enseignement préscolaire en Grèce. *Congrès International*, Actualité de la Recherche en Education et en Formation (AREF), Genève, Septembre 2010 <https://plone.unige.ch/aref2010/communications-orales/premiers-auteurs-en-s/La%20construction%20de%20lidentite.pdf/view>
8. **Moulidou, M.** (2014). Pratiques d'enseignement-apprentissage dans une activité de familiarisation avec la lecture en maternelle : caractérisation de l'action de l'enseignant, *Congrès international* de la section mexicaine de l'AFIRSE : *Epistémologies et méthodologies de la recherche en éducation*, Université Nationale Autonome du Mexique, 17-20/06/2014, Mexico (CD) <http://www.iisue.unam.mx/afirse>
9. Karadimitriou K., Rekalidou G., **Moulidou M.**, (2014). "The Practicum in pre service teachers education in Greece: the case of Lesson Study", ERPA International Educational Sciences Congress, 6-8 June 2014, Istanbul Turkey, in *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814053920>
10. Μουμουλίδου Μ. (2014). Πρακτικές διδασκαλίας-μάθησης σε μια δραστηριότητα εξοικείωσης με την ανάγνωση στο νηπιαγωγείο: το λάθος και η 'συλλογική μνήμη της τάξης', στο Μ. Τζεκάκη & Μ. Κανατσούλη (επιμ.). Πρακτικά του Πανελληνίου

Συνέδριου με Διεθνή Συμμετοχή: *Ανα-στοχασμοί για την Παιδική Ηλικία*.  
Θεσσαλονίκη, 31/10-1/11/2014, ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ:  
[http://www.nured.auth.gr/congress2014/sites/default/files/files/Praktika\\_Synedriou.pdf](http://www.nured.auth.gr/congress2014/sites/default/files/files/Praktika_Synedriou.pdf)

#### 4. Ανακοινώσεις σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια και ημερίδες, χωρίς πρακτικά

1. Μουμουλίδου, Μ. Η προσχολική εκπαίδευση στην υπηρεσία των εθνικών, θρησκευτικών και κοινωνικών σκοπών στη διάρκεια του 19<sup>ου</sup> αιώνα, *Συναντήσεις-Συζητήσεις της Εταιρείας Μελέτης του Νέου Ελληνισμού 'Μνήμων'*, Αθήνα, 21-3-2001.
2. Μουμουλίδου, Μ. Η πορεία της συγκρότησης των περιεχομένων και των μεθόδων διδασκαλίας του νηπιαγωγείου του 19<sup>ου</sup> αιώνα, 2<sup>ο</sup> Διεθνές Συνέδριο, ΠΤΔΕ-Πανεπιστήμιο Πάτρας, Η εκπαίδευση στην αυγή του 21<sup>ου</sup> αιώνα. *Ιστορικο-συγκριτικές προσεγγίσεις*, Πάτρα, 4-6 Οκτωβρίου 2002.
3. Μουμουλίδου, Μ. Η οργάνωση του χώρου και ο εξοπλισμός του ολόημερου νηπιαγωγείου, Ημερίδα: *Ολόημερο νηπιαγωγείο*, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Σουφλίου, 26-11-2003.
4. Μουμουλίδου, Μ. Το παιδί στο κέντρο του σχολικού χώρου. Προτάσεις για μια νέα διευθέτηση, Ημερίδα: *Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση*, Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Διδυμοτείχου, Διδυμοτείχο, 18-06-2003.
5. Μουμουλίδου, Μ. Η παιδική ηλικία πάει σχολείο. Παιδαγωγικές πρακτικές και διαφυγές, στο Πανελλήνιο Συνέδριο: *Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο*, Αλεξανδρούπολη, 21-23 Οκτωβρίου 2005.
6. **Moumoulidou, M.** Rekalidou, G., Sfyroera, M. Les logiques du pilotage administratif et pédagogique d'une école maternelle expérimentale, 5<sup>ème</sup> Congrès International de l'Association Francophone Internationale de Recherche en Sciences de l'Education (AFIRSE) : *Logiques de gestion et approches critiques de l'Education. Le pilotage des systèmes, des établissements et de dispositifs d'éducation et de formation*, Université de Versailles-Saint-Quentin en Yvelines, 15-17 juin 2006.
7. Μουμουλίδου, Μ. Η εργασία σε μικρές ομάδες στο νηπιαγωγείο. Μια πρώτη αποτύπωση της εφαρμογής της στα νηπιαγωγεία του Έβρου, Πανελλήνιο Συνέδριο: *Οι μικρές ομάδες στο σχολείο. Παιδαγωγικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις*, ΔΠΘ-Αλεξανδρούπολη, 4-6 Μαΐου 2007.
8. **Μουμουλίδου, Μ.**, Χατζηλεοντιάδου, Σ. Η επίδραση της παρέμβασης του εκπαιδευτικού στις διαμεσολαβούμενες από Η/Υ συνεργατικές αλληλεπιδράσεις παιδιών προσχολικής ηλικίας, Επιστημονική εκδήλωση: *Η αλλαγή στο σχολείο: Καινοτόμες παρεμβάσεις στη σχολική τάξη*, ΤΕΠΑΕΣ-ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη, 27 Μαρτίου 2008.
9. **Μουμουλίδου, Μ.**, Χατζηλεοντιάδου, Σ. Η επίδραση του λόγου στη διαδοχή συνεργατικών αλληλεπιδράσεων παιδιών προσχολικής ηλικίας διαμεσολαβούμενων από Η/Υ, 2<sup>ο</sup> Πανελλήνιο Συνέδριο του Κλάδου της Γνωστικής

Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ : Γνωστική ψυχολογία: Από το εργαστήριο στην Κοινωνία, Θεσσαλονίκη, 6-9 Νοέμβρη 2008.

10. **Moumoulidou, M.**, Brisset, C., Cardona, M. J. Le travail en groupe à l'école maternelle. Une recherche comparative entre trois pays européens : France, Grèce, Portugal, 19<sup>ème</sup> Congrès annuel de l'European Early Childhood Education Research Association/Le Furet, *Petite enfance et diversité*, 26-29 août 2009, Strasbourg, France.
11. Moumoulidou, M., Quels contenus d'enseignements religieux dans les programmes et les instructions officielles de l'école maternelle grecque? Un point de vue didactique. Troisième Colloque International de l'Association pour des Recherches Comparatistes en Didactique (ARCD), *Savoirs, compétences. Approches comparatives de l'organisation des formes et des contenus de l'étude : variations et constantes disciplinaires, institutionnelles, culturelles*. Marseille, 9-12-2013, Organisé par l'EA «ADEF », avec l'EA «I3DL».
12. Ρεκαλίδου, Γ., Καραδημητρίου, Κ., & **Μουμουλίδου, Μ.** Βασικές συνιστώσες της εφαρμογής του μοντέλου Lesson Study στην Πρακτική Άσκηση των τεταρτοετών φοιτητών του ΤΕΕΠΗ. – ΔΠΘ: συνεργασία, αναστοχασμός, ανατροφοδότηση, παρατήρηση, Συνέδριο Δικτύου Πρακτικών Ασκήσεων Τμημάτων Προσχολικής Εκπαίδευσης, *Βελτιώνοντας την εκπαίδευση των μελλοντικών εκπαιδευτικών σε περίοδο κρίσης των θεσμών: προτάσεις, εφαρμογές*, Αλεξανδρούπολη, 26-28 Σεπτεμβρίου 2013, ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ.

## 5. Αναγνώριση ερευνητικού/επιστημονικού έργου

### 5.1. Ετεροαναφορές

1. Μουμουλίδου, Μ. (2003). Ο χώρος και η οργάνωσή του στο νηπιαγωγείο”, *Ανοιχτό Σχολείο*, N°86.
  1. Δερμεντζόγλου, Μ. (2009). *Ο χώρος παράγοντας διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του παιδικού σταθμού*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία, ΤΕΠΑΕ/ΑΠΘ.
2. Μουμουλίδου, Μ. (2005). “Ο χώρος του νηπιαγωγείου, εργαλείο παιδαγωγικής πράξης. Η περίπτωση της παιδαγωγικής του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης”, *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, N°45.
  1. Δερμεντζόγλου, Μ. (2009). *Ο χώρος παράγοντας διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του παιδικού σταθμού*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία, ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ.
3. Μουμουλίδου, Μ. (Μετάφραση-Επίμετρο) (2005). *Η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου* προσαρμοσμένη για παιδιά από τη Ruth Rocha και τον Otavio Roth. Αθήνα: Μεταίχιμο.
  - Νταλάκας, Χ. (2009). Σχέδιο Πολιτικής Παιδείας για τη νέα εποχή. Στο *Δείκτες Εκπαίδευσης*, τ. 11, σσ. 5-9. <http://www.syldnioa.gr/de/t11-2009.pdf>
4. Μουμουλίδου, Μ. (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική*



εκπαίδευση. Θεωρητικό πλαίσιο και πράξη, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.

1. Βαρνάβα-Σκούρα Τ. (2009). (επιστημονική επιμέλεια και συντονισμός της προσαρμογής για την ελληνική έκδοση). *Πρόγραμμα για την καλλιέργεια, την αγωγή και τη φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας*, Παιδαγωγικό Πρόγραμμα Παιδικών Σταθμών, Ανάθεση στο ΤΕΑΠΗ-ΕΚΠΑ από το Υπουργείο Εσωτερικών, ενδιάμεσο παραδοτέο, ISBN 960.
  2. Σοφού, Ε. (2007). Το σχέδιο εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση, στο *Θέματα εισαγωγικής επιμόρφωσης για νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς*, Ε-Μ. Μπότσαρη (Επιμ.), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης, Αθήνα. ISBN 978960407181.
  3. Χρυσafiδης, Κ. (2009). *Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Διαθεματικότητα, Διεπιστημονικότητα, Ευέλικτη Ζώνη, Μέθοδος Project, Ενιαία Συγκεντρωτική Διδασκαλία*, Αθήνα: Δίπτυχο.
  4. Παρδαλίδης Θ., Τσαβέ Π. (2009). *Παιδεία και περιβάλλον. Μια ερευνητική προσέγγιση της επίδρασης των προγραμμάτων του ΚΠΕ Μακρινίτσας στην οικοδόμηση γνώσης των μαθητών Γυμνασίου*, ΥΠΕΠΘ/Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Θεσσαλίας/Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μακρινίτσας.
  5. Αμπατζάκη, Μ. (2007). Η υλοποίηση της Διαπολιτισμικής Αγωγής διαμέσου της διαθεματικότητας, στα Πρακτικά του Συνεδρίου της Σχολής Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα: *“Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας”*. <http://conf2007.edu.uoi.gr/Praktika/1084-1235.pdf>
  6. Γιαννακίδου, Ε., Γιόφτσαλη, Κ., Τζιώρα, Ε. (2013). Η αναστοχαστική πράξη των υποψηφίων εκπαιδευτικών κατά την εφαρμογή μιας προσαρμοσμένης εκδοχής του μοντέλου Lesson Study. Στο *Έρευνα στην εκπαίδευση* [www.ereunastinekpaideusi.gr](http://www.ereunastinekpaideusi.gr)
  7. Μάνεση, Τ. (2012). Σχέδιο εργασίας και έρευνας δράσης στο Νηπιαγωγείο στο <http://taniamanesi-kourou.blogspot.gr/2012/08/project-method.html>
  8. Δήμος, Α. (2015). *Μέθοδος project και δημιουργική σκέψη: οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως προς τη συμβολή της μεθόδου project στην ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης των μαθητών*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, ΕΚΠΑ-ΤΕΑΠΗ.
  9. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Πιστοποίηση ελληνομάθειας, <http://www.greek-language.gr/certification/research/lexicon/show.html?id=166>
  10. Μουσιάδου, Ε. (2009). *Βιωματική και γραμματισμός στο νηπιαγωγείο*. Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία, ΤΕΠΑΕ-Διδασκαλείο/ΑΠΘ.
5. Θεοδώρου, Β., **Μουμουλίδου, Μ.**, Οικονομίδου, Σ. (επιμ.) (2006). *Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο*. Αθήνα: Αιγόκερως.
1. Κούρτη Ε., Σιδηροπούλου Χ., Τσίγκρα Μ. (2009). Εισαγωγή επιμελητριών του αφιερώματος, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος, Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.
  2. Θεοδωρίδης, Μ. (2009). Κινηματογράφος και παιδί. Μια απόπειρα χαρτογράφησης του χώρου, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*. (Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος). Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.
  3. Μαρινάκης Χ. (2009). Τα παιδιά με αναπηρία στον ελληνικό κινηματογράφο, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος, Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.
  4. Τσίγκρα, Μ. (2009). Ο “άλλος” της σχολικής τάξης: εκδοχές του παιδιού-μαθητή στο σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος, Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.



5. Σιδηροπούλου Χ. (2009). Όταν ο κινηματογράφος πάει σχολείο.... Μια παράλληλη ανάγνωση των ταινιών του Φ. Τρυφώ: Τα 400 χτυπήματα & Το χαρτζιλίκι, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος, Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.
6. Τσακμάκης, Γ. (2012). Η εικόνα του παιδιού στην ελληνική τηλεόραση και τον κινηματογράφο στις αρχές του 21<sup>ου</sup> αιώνα. Δημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ-ΑΠΘ.
7. Κινηματογράφος και παιδί. Μια απόπειρα χαρτογράφησης του χώρου. <http://www.karposontheweb.org/Portals/0/Material/articles/>

6. Μουμουλίδου, Μ. (2006). «Η παιδική ηλικία πάει σχολείο. Παιδαγωγικές πρακτικές και διαφυγές», στο Θεοδώρου, Β., **Μουμουλίδου, Μ.**, Οικονομίδου, Α. (επιμ.). «*Πιάσε με, αν μπορείς..*». Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο, Αθήνα: Αιγόκερως, 2006, 230-244.

1. Τσίγκρα, Μ. (2009). Ο “άλλος” της σχολικής τάξης: εκδοχές του παιδιού-μαθητή στο σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος, Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.

7. Θεοδώρου, Β., **Μουμουλίδου, Μ.**, Οικονομίδου, Α. (2006). Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο, στο Β. Θεοδώρου, Μ. Μουμουλίδου, Α. Οικονομίδου (επιμ.). «*Πιάσε με, αν μπορείς..*». Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο, Αθήνα: Αιγόκερως, 2006, 7-26.

1. Μαρινάκης Χ. (2009). Τα παιδιά με αναπηρία στον ελληνικό κινηματογράφο, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος, Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.
2. Σιδηροπούλου Χ. (2009). Όταν ο κινηματογράφος πάει σχολείο.... Μια παράλληλη ανάγνωση των ταινιών του Φ. Τρυφώ: Τα 400 χτυπήματα & Το χαρτζιλίκι, στο *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, Αφιέρωμα: Παιδική ηλικία και κινηματογράφος, Ελληνικά Γράμματα, τ. 9.

8. Μουμουλίδου, Μ. (2007). Μέθοδοι και γνώσεις. Το παράδειγμα του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο. *Επιστήμες της Εκπαίδευσης*, Ν°2, σσ. 89-103.

Σοφός, Α. Κλαδάκη, Μ. & Γεωργιάδου, Δ. Ο κινηματογράφος ως μέσο διαθεματικής διδασκαλίας: μια εφαρμογή στα πλαίσια του προγράμματος της ευέλικτης ζώνης. 100-111. <http://www.theatroedu.gr/Portals/38/main/images/stories/files/Books/Sto%20Kentro%20Tis%20Skinis/Gr/153-264s.pdf>

9. **Μουμουλίδου, Μ.**, Ρεκαλίδου, Γ. (επιμ.) (2010). *Μικρές ομάδες στην εκπαίδευση. Παιδαγωγικές, μαθησιακές, εμψυχωτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg.

1. Ελευθεράκης, Θ. (2011). Ο εκδημοκρατισμός του ελληνικού σχολείου με εργαλείο το διάλογο, [http://www.philosophicalbibliography.com/attachments/134\\_Eleutheraki-Eisigisi-2011.pdf](http://www.philosophicalbibliography.com/attachments/134_Eleutheraki-Eisigisi-2011.pdf)
2. Μάθηση σε μικρές ομάδες (προτεινόμενη βιβλιογραφία) <https://el.wikipedia.org/>
3. Γρηγοριάδης, Α., Γραμματικόπουλος, Β. (2011). Η αξιολόγηση της συνεργατικής διδασκαλίας στην προσχολική εκπαίδευση. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τ. 51.

10. Ρεκαλίδου Γ., **Μουμουλίδου Μ.**, Καραδημητρίου Κ., Μαυρομάτης Γ., & Σάλμοντ, Ε. (2013). Πιλοτική εφαρμογή του μοντέλου Lesson Study στο Πρόγραμμα Πρακτικής

Κατάρτισης του ΤΕΕΠΗ – ΔΠΘ. Στο Ανδρούσου Αλ., & Αυγητίδου Σ., (επιμ.). *Η πρακτική άσκηση στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: Ερευνητικές προσεγγίσεις*. Συλλογικός τόμος Δικτύου Πρακτικών Ασκήσεων Τμημάτων Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία/ΕΚΠΑ.

1. Ελένη Γιαννακίδου, Κατερίνα Γιόφτσαλη, Ελένη Τζιώρα, (2013). Η αναστοχαστική πράξη των υποψηφίων εκπαιδευτικών κατά την εφαρμογή μιας προσαρμοσμένης εκδοχής του μοντέλου Lesson Study. Στο *Έρευνα στην εκπαίδευση*, [www.ereunastinekpaideusi.gr](http://www.ereunastinekpaideusi.gr)

11. Μουμουλίδου, Μ. (2006). *Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης*. Πανεπιστημιακές σημειώσεις. Αλεξανδρούπολη: ΤΕΑΠΗ-ΔΠΘ.

1. Ματσαγγούρας, Η. (2009). *Εισαγωγή στις επιστήμες της Παιδαγωγικής. Εναλλακτικές προσεγγίσεις, διδακτικές προεκτάσεις*, Αθήνα: Gutenberg.

## 5.2. Χρήση προσωπικού ερωτηματολογίου για υλοποίηση έρευνας στο εξωτερικό

Μουμουλίδου, Μ. (2010). Η εργασία σε μικρές ομάδες στο νηπιαγωγείο. Μια πρώτη αποτύπωση της εφαρμογής της στα νηπιαγωγεία του νομού Έβρου, στο **Μουμουλίδου, Μ.**, Ρεκαλίδου Γ. (επιμ.). *Μικρές Ομάδες στην Εκπαίδευση. Παιδαγωγικές, μαθησιακές, εμπυχωτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg. (πρώτη χρήση προσωπικού ερωτηματολογίου στο πλαίσιο της εν λόγω έρευνας).

1. Emilie Lottici (2013). Apprentissage coopératif : les représentations et pratiques des enseignants de maternelle. Master Métiers de l'Éducation, de l'Enseignement, de la Formation et de l'Accompagnement, IUFM Centre Val de Loire. <http://hal.univ-savoie.fr/dumas-00843164/document>

## 6. Αξιολόγηση άρθρων σε περιοδικά και προφορικών εισηγήσεων σε συνέδρια

1. Επιστημονικό Βήμα του Ινστιτούτου Παιδαγωγικών Ερευνών /ΔΟΕ-2011.
2. La revue internationale de l'éducation familiale, 2012. <http://www.aifref.org/index.php/presentation-revue>
3. Πανελλήνιο Συνέδριο με διεθνή συμμετοχή, *Ανα-στοχασμοί για την παιδική ηλικία*, ΤΕΠΑΕ-ΑΠΘ, 31/10-1/11-2014.
4. La recherche en éducation <http://www.la-recherche-en-education>
5. Η έρευνα στην εκπαίδευση <http://ereunastinekpaideusi.gr>
6. ΙΓ Συνέδριο παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας, 20-22/11/2009 στο <https://pithos.oceanos.grnet.gr/public/6mqjj>
7. 2ο διεθνές συνέδριο προσχολικής αγωγής 22-24/10/2010, *Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση του 21<sup>ου</sup> αιώνα*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων στο <http://www.pedagogy.gr/images/praktika2010-b.pdf>
8. Συνέδριο ΟΜΕΠ-Αλεξανδρούπολη, *Εκπαιδεύοντας για ένα αειφόρο μέλλον*, 16-18 Οκτωβρίου 2015 <http://omep2015.gr>
9. 2<sup>ο</sup> διεθνές συμπόσιο προσχολικής παιδαγωγικής. Μετασηματιστική παιδαγωγική και μάθηση στην παιδική ηλικία. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 15-17 Μαΐου 2015 <http://ecedu.uoi.gr/images/Ekdilwseis-tmimatos/ecp-2015/program-ecp-2015.pdf>
10. XXIII Colóquio 2016, 28-30/01/2016, *As pedagogias na sociedade contemporânea – Desafios às escolas e aos educadores*. <http://afirse.ie.ul.pt/coloquios/xxiii-coloquio-2016/organizacao/>

## 7. Οργάνωση και συντονισμός επιστημονικών εκδηλώσεων

1. Jamet, L., Lerbet-Séreni, F., **Moumoulidou, M.** (2011). Coordination et animation du symposium « Recherches pour les pratiques scolaires et l'apprentissage », Congrès International de l'AFIRSE, UNESCO, *La recherche de l'éducation dans le monde, où en sommes-nous ? Thèmes, méthodologies et politiques de recherche*, Paris, 14-17 juin 2011.
2. Marmoz, L., **Moumoulidou, M.**, Stamelos, G., Tsakiris, D. (2012). La recherche en éducation en temps de crise, Séminaire international, Association Francophone Internationale de Recherche Scientifique (AFIRSE), UNESCO-Equipe Recherche et prospective en Education, Département de Politique Sociale et Educative-Université du Péloponnèse, Département Pédagogique de l'Enseignement Primaire-Université de Patras, 8-9 juin 2012.
3. Συμμετοχή σε εννιά (9) επιτροπές οργάνωσης τοπικών συνεδρίων

## 8. Ακαδημαϊκή διδασκαλία

### 8.1. Προπτυχιακό επίπεδο σπουδών

#### ➤ Θεωρητικά μαθήματα

1. Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης
2. Σύγχρονες τάσεις παιδαγωγικής
3. Εξέλιξη παιδαγωγικής σκέψης
4. Διδακτική: βασικές έννοιες και προτάσεις εφαρμογής
5. Εξατομικευμένη μάθηση με εποπτεία: θεωρία και έρευνα
6. Ιστορία νεοελληνικής εκπαίδευσης
7. Μεθοδολογία έρευνας

#### ➤ Σεμινάρια (Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης)

1. Κριτική παρουσίαση προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και του βιβλίου δραστηριοτήτων
2. Ο περιβάλλον χώρος, το πρόγραμμα λειτουργίας και το παιδί του νηπιαγωγείου
3. Δραστηριότητες στο νηπιαγωγείο: σχεδιασμός πριν τη δράση, στόχοι, εφαρμογή, αξιολόγηση και αυτο-αξιολόγηση. Ελεύθερες και οργανωμένες δραστηριότητες
4. Δραστηριότητα μέσα στην κοινότητα
5. Η εργασία σε ομάδες
6. Διαθεματικότητα

#### ➤ Εποπτεία 19 πτυχιακών εργασιών

- #### ➤ Διδασκαλία δύο μαθημάτων (Σύγχρονες Τάσεις Παιδαγωγικής-Ο χώρος του νηπιαγωγείου και η παιδαγωγική του διάσταση) σε 2 Προγράμματα ΕΠΕΑΕΚ του ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ και του ΤΕΑΠΗ-ΕΚΠΑ αντίστοιχα.

### 8.2. Μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών

- #### 8.2.1. Διατμηματικό-Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ, ΦΠΨ-ΕΚΠΑ, ΤΕΠΑΕΣ-Πανεπιστήμιο Αιγαίου: «Κοινωνικο-πολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση εμπυχωτών»

- Διδασκαλία τρίωρου μαθήματος (Πρακτική Άσκηση): «Προετοιμασία δραστηριότητας. Σχεδιασμός πριν τη δράση»
- Εποπτεία 2 διπλωματικών εργασιών.
- Συνεποπτεία 4 διπλωματικών εργασιών
- Εποπτεία υλοποίησης 11 πρακτικών ασκήσεων

8.2.2. ΠΜΣ: «Εκπαίδευση ενηλίκων – Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και δια βίου μάθηση», Π.Τ.Δ.Ε.-Ε.Κ.Π.Α., Επιστήμες της Εκπαίδευσης, Κατεύθυνση Ι: Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική, Υπο-κατεύθυνση (Διδακτική – Προγράμματα Σπουδών). Διδασκαλία 4 τρίωρων μαθημάτων. Ιούνιος 2007.

8.2.3. ΠΜΣ: «Καινοτόμες παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα», ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ.

- Διδασκαλία (3 τρίωρα) στο μάθημα *Καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης*
- Εποπτεία δύο διπλωματικών εργασιών
- Συνεποπτεία 2 διπλωματικών εργασιών
- Υπεύθυνη κατεύθυνσης «Μορφές άτυπης, μη τυπικής και τυπικής εκπαίδευσης» (2013)
- Συντονίστρια μαθήματος «Καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης» (2014).

## 9. Επιστημονική δραστηριότητα στο εξωτερικό

1. Διδασκαλία/**ERASMUS**, *Université Jules Verne, Amiens-France*, 20-26 mai 2007.
2. **Προσκαλεσμένη καθηγήτρια** της F. Leutenegger, Διευθύντρια της ομάδας « Συγκριτική Διδακτική», Σχολή Ψυχολογίας και Επιστημών της Εκπαίδευσης (FAPSE)- Πανεπιστήμιο της Γενεύης. Παραμονή από 1-03 ως 31-05-2010.
3. Διδασκαλία/Πρόγραμμα Εκπαιδευτικών Ανταλλαγών Ελλάδας-Πορτογαλίας, Ανώτατη Σχολή Εκπαίδευσης (Πολυτεχνικό Ινστιτούτο του Santarem), 4-11-2007.

## 10. Επιμορφωτικά σεμινάρια

Έντεκα σεμινάρια συνεχούς εκπαίδευσης (Βόρεια Ελλάδα), 2002-2013

## 11. Μέλος επιστημονικών συλλόγων

1. Association Francophone Internationale de Recherches en Sciences de l'Education (AFIRSE-Conseil d'Administration) <http://www.afirse.com/index.php/informations-generales/conseil-d-administration>
2. Association pour les Recherches Comparatistes en Didactique (ARCD)
3. Δίκτυο Πρακτικών Ασκήσεων Τμημάτων Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία

## **12. Μέλος συντακτικών επιτροπών επιστημονικών περιοδικών**

Περιοδικό του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής Έρευνας και Εκπαιδευτικών Πρακτικών/ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ <http://ereunastinekraideusi.gr/?lang=el>

## **13. Μέλος Επιτροπών του ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ**

1. Πρόγραμμα Πρακτικής Κατάρτισης
2. Πειραματικό Νηπιαγωγείο
3. Ειδική Βιβλιοθήκη και Γραφείο Παιδαγωγικού Υλικού
4. Σύνδεση με την τοπική κοινωνία
5. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
6. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
7. ERASMUS (Πρακτική Άσκηση)

## **14. Μέλος επιτροπών αξιολόγησης διδακτορικών διατριβών**

1. Τριμελής επιτροπή διδακτορικής διατριβής, ΤΕΑΠΗ-ΕΚΠΑ, 2015
2. Εφταμελής επιτροπή διδακτορικής διατριβής, ΤΕΕΠΗ-ΔΠΘ, 2014